

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра історії України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“МІСТО В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ”

для студентів

спеціальність 032 Історія та археологія
рівень вищої освіти другий (магістерський)
освітня програма 032.00.01 Історія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 3200/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2023 р.

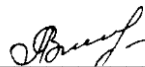
Київ – 2023

Розробники: Михайловський Віталій Миколайович, доктор історичних наук, доцент,
професор кафедри історії України

Викладачі: Михайловський Віталій Миколайович, доктор історичних наук, доцент,
професор кафедри історії України

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

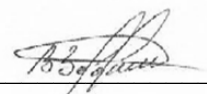
Протокол від 8 лютого 2023 р. № 6

Завідувач кафедри (А.В. Гедьо)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми
_____)
(назва освітньої програми)

_____. _____. 20__ р.
Керівник освітньої програми (А.В. Гедьо)

Робочу програму перевірено
_____. _____. 20__ р.

Заступник директора/декана (В.М. Завадський)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5 / 150	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:	150	
Аудиторні	40	
Модульний контроль	10	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	100	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Місто в європейській цивілізації домодерної доби” є представлення генези та розвитку міст на території України від Давньоруської держави до другої половини XVIII ст. в контексті європейської історії міст. Матеріал курсу структуровано у 5 змістових модулів, у яких послідовно висвітлена історія та специфіка міст на території українських земель у порівнянні з основними етапами розвитку міст Європи від часів Античності до початку перетворення міст у середині – другій половині XVIII ст. у великі політичні, культурні, промислові центри, а отже виникненням модерного міста.

3. Результати навчання за дисципліною

Перший модуль присвячено загальнотеоретичним питанням, що стосуються історії міст, появи перших міст у Античну добу з урахуванням того, що на території України вони з'являються у VII-VI ст. до н. е. Окрема увага приділена Риму та Константинополю – імперським столицям, яка внаслідок занепаду Римської імперії та відособлення її східної частини у Візантійську імперію, стають на додачу центрами християнської релігії.

Другий модуль висвітлює історії середньовічних міст на території України та Європи. Теми цього модулю стосуються появи та розвитку міст у Давньоруській державі у X–XIII ст. та формування довкола них удільних князівств, трансформації міст Європи у високому Середньовіччі (боротьба за самоврядування – італійський та німецький варіанти), появи перших міст на магдебурзькому праві на території України (приклади Львова та Кам'яця), присутності на території України італійських міст-республік Генуї та Венеції та їхньому впливові на торгово-економічні контакти.

Третій модуль стосуються історії ранньомодерних міст на прикладі італійського міста-республіки Флоренції і впливові на культурне та економічне життя тогочасної Європи, трансформації Рима та Єрусалима у місця паломництва для християн західного та східного обрядів.

Четвертий модуль висвітлює політичну та економічну історію ранньомодерних міст на території України з окремим розглядом історії Львова та Києва у XVI-XVIII ст.

П'ятий модуль висвітлюється окремі функції ранньомодерних міст: міста як адміністративного, економічного, релігійного, культурного та освітнього центрів. Остання тема модуля присвячена питанню “хто проживав в містах на території України?”.

Результатом вивчення цієї дисципліни є формування знань про генезу європейського міста у домодерний час, від зародження міст до перетворення їх у центри індустріалізації у модерну добу.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна робота
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Тема 1. Феномен міста в історії.	14	2	2				10
Тема 2. Античні міста.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 2							
Тема 1. Поява міст у X-XI ст. на території сучасної України.	14	2	2				10
Тема 2. Міста як центри удільних князівств у XI-XIII ст.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 3							
Тема 1. Пізньосередньовічне місто XIV-XV ст. на українських землях.	14	2	2				10
Тема 2. Італійські міста-держави та їх вплив у тогочасному світі. Морські міста-республіки.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 4							
Тема 1. Українські міста XVI-XVIII ст.	14	2	2				10
Тема 2. Київ та Львів у XVI-XVIII ст.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 5							
Тема 1. Місто як адміністративний та економічний центр у XV-XVIII ст.	14	2	2				10
Тема 2. Місто як релігійний та освітній центр у XV-XVIII ст.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Усього	150	20	20				100

5. Програма навчальної дисципліни

I змістовий модуль

1. Феномен міста в історії

1.1. Місто як соціокультурне явище від найдавніших часів до середини XVIII ст.

1.2. Функції міста.

Літ.: *Hohenberg Paul M., Hollen Lees Lynh.* The Making of Urban Europe 1000-1994. Cambridge MA: Harvard University Press, 1996. XII+436 p.

Ключові слова: місто, передмістя, столиця, регіональний центр.

2. Античні міста

2.1. Грецькі міста-держави та їх колонії на українських землях.

2.2. Рим – місто що стало імперією.

2.3. Столиці східного християнства.

Літ.: *Крижицький Сергій, Зубар Віталій, Русяєва Анна.* Античні держави Північного Причорномор'я // Україна крізь віки. Т. 2. Київ: Видавничий дім „Альтернативи”, 1998. 352 с.; *Тацит Корнелій.* Аннали. З часу відходу божественного Августа. Київ: Український письменник. 2013. 700 с.; *Історія Візантії. Вступ до візантиністики / За ред. С. Сорочана і Л. Войтовича.* Львів: Априорі, 2011. 880 с.; *Шевченко Ігор.* Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття. Львів, 2001. XIX+250 с.; *Берд Мері, S. P. Q. R.* Історія Давнього Риму. Київ, 2019. 450 с.

Ключові слова: колонія, місто-держава, імперська столиця.

II змістовий модуль

3. Поява міст у X-XI ст. на території сучасної України

3.1. Генеза міст на території України.

3.2. Витоки Києва та формування Давньоруської держави.

Літ.: *Толочко Петро.* Історична топографія стародавнього Києва. Київ, 1972. 219 с.

Ключові слова: племінний центр, торговий центр.

4. Міста як центри удільних князівств у XI-XIII ст.

4.1. Київ – столиця держави чи регіону?

4.2. Формування регіонів довкола Чернігова, Володимира та Галича.

Літ.: *Баран Олександр.* Мешканці міських осередків у системі управління Галицько-Волинської держави // Княжа доба. Львів, 2013. Вип. 7. с. 81-94; *Дуба Юрій.* Літописні свідчення про заснування міста Володимира наприкінці X століття: Володимир на Лузі чи Владімір на Клязьмі // Княжа доба. Львів, 2013. Вип. 7. с. 15-30; *Пастернак Ярослав.* Старий Галич. Археологічно-історичні дослідження у 1850-1943 рр. Івано-Франківськ: Плай, 1998. 348 с.; *Baran Oleksandr.* Rozwój sieci ośrodków grodowo-miejskich Księstwa Włodzimierskiego w XIII i pierwszej połowie XIV w. // Scientia nihil est quam veritatis imago. Studia ofiarowane Proferowi Ryszardowi Szczygłowi w siedemdziesięciolecie urodzin / Red. A. Sochacka, P. Jusiak. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2014. s. 69-88; *Janeczek Andrzej.* System grodowo-terytorialny Rusi halickiej w źródłach późnego średniowiecza // Lokalne ośrodki władzy państwowej w XI – XII wieku w Europie Środkowo – Wschodniej. Wrocław, 1993. s. 143-157.

Ключові слова: головне місто, столичне місто, регіональний центр.

III змістовий модуль

5. Пізньосередньовічне місто XIV-XV ст. на українських землях

5.1. Приклад Львова як міста на повному магдебурзькому праві.

5.2. Приклад Кам'янця як прикордонного міста трьох націй.

Літ.: *Петров Микола*. Історична топографія Кам'янця-Подільського кінця XVII–XVIII ст. (Історіографія. Джерела). Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002. 384 с.; Привілеї міста Львова (XIV-XVIII ст.) / Упор. *Мирон Капраль*. Львів, 2010. 544 с.; Привілеї національних громад Львова міста Львова (XIV-XVIII ст.) / Упор. *Мирон Капраль*. Львів, 2010. 576 с.; *Janeczek Andrzej*. Faktorie, powiaty i dwory. Trzy sfery miejskiego ruchu lokacyjnego na Rusi Czerwonej (XIII-XV wiek) // Procesy lokacyjne miast w Europie Środkowo-Wschodniej. Materiały z konferencji międzynarodowej w Łądku Zdroju, 28-29 października 2002 roku / Red. C. Buśko, M. Goliński etc. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. s. 421-445; *Janeczek Andrzej*. Polska ekspansja osadnicza w ziemi lwowskiej w XVI-XVI w. // Przegląd Historyczny. 1978. T. LXIX. Zesz. 4. S. 597-622; *Jurecko Andrzej*. Dokument lokacyjny Kamieńca Podolskiego // Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu. T. I. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2000. s. 61-66; *Kiryk Feliks*. Z dziejów późnośredniowiecznego Kamieńca Podolskiego // Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu. T. I. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2000. s. 67-109; *Szczerbic Paweł*. Ius Municipale, to jest prawo miejskie majdeburskie, nowo z łacińskiego i z niemieckiego na polski język z pilnością i wiernie przyłożone / Wyd. Grzegorz Kowalski. Kraków: Księgarnia Akademicka, 2011. XXXVI+346 s.

Ключові слова: міське самоврядування, магдебурзьке право.

6. Італійські міста-держави та їх вплив у тогочасному світі. Морські міста-республіки

6.1. Генуя та її присутність на українських землях.

6.2. Венеція як ідеальна республіка.

6.3. Флоренція – центр світової комерції.

Літ.: 222 с.; Italy in the Age of the Renaissance 1300-1550 / Ed. *J. M. Najemy*. New York: Oxford University Press, 2004. XV+327 p.; *Campaniano Michele*. The Problem of Origins in Early Communal Historiography: Pisa, Genoa and Milan Compared // Uses of the Written Word in Medieval Towns: Medieval Urban Literacy II / Ed. *Marco Mostert, Anna Adamska* // Utrecht Studies in Medieval Literacy. Vol. 28. Turnhout: Brepols, 2014. p. 227-250; *Мак'авелі Нікollo*. Флорентійські хроніки. Державець / Пер. з італ. Анатолія Перепаді. Київ: Основи, 1998. XXII+492 с.; *Goldthwaite Richard A.* The Economy of Renaissance Florence. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2009. XVIII+649 p.; Italy in the Age of the Renaissance 1300-1550 / Ed. *J. M. Najemy*. New York: Oxford University Press, 2004. XV+327 p.; *Najemy John M.* A History of Florence 1200-1575. Blackwell Publishing, 2006. XI+515 p.

Ключові слова: місто-республіка, торговий центр, місто-республіка, економічний центр.

IV змістовий модуль

7. Українські міста XVI-XVIII ст.

7.1. Скільки міст було на українських землях у XVI-XVII ст.?

7.2. Якими були українські міста у XVI-XVII ст.?

Літ.: *Білоус Наталія*. Урбанізація Київського воєводства у XV-XVII ст.: основні етапи та особливості // Scientia nihil est quam veritatis imago. Studia ofiarowane Proferowi Ryszardowi Szczygłowi w siedemdziesięciolecie urodzin / Red. A. Sochacka, P. Jusiak. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2014. s. 184-202; *Заяць Андрій*. Урбанізаційний процес на Волині в XVI - першій половині XVII століття. Львів: Добра справа, 2003. 205 с.;

Компан Олена. Міста України в другій половині XVII ст. Київ: Видавництво Академії наук Української РСР, 1963. 390 с.; *Отамановський Валентин.* Вінниця в XIV-XVII століттях. Історичне дослідження. Вінниця: Континент-прим, 1993. 464 с.; *Заяць Андрій.* Міське суспільство Волині XVI – першої половини XVII ст. Львів, 2019. 650 с.; *Bogucka Maria.* Miasto i mieszczanin w społeczeństwie Polski nowożytnej (XVI-XVIII wiek) // *Czasy Nowożytne.* Т. 22. Warszawa, 2009. s. 9-49; *Borek Piotr.* Kamieniec Podolski w świetle przekazów diariuszowo-pamiętnikarskich XVII wieku // *Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu.* Т. I. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2000. s. 159-180; *Szczygiel Ryszard.* Lokacje miast w Polsce w XVI wieku. Lublin, 1989. 358 s.

Ключові слова: місто, міщани, магдебурзьке право.

8. Київ та Львів у XVI-XVIII ст.

8.1. Від провінційного міста до Богохранимого граду: Київ у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.

8.2. Київ у складі Московської держави та Російської імперії.

8.3. Національні громада Львова у XVI-XVIII ст.

8.4. Передмістя Львова у XVI-XVIII ст.

Літ.: *Білоус Наталія.* Київ наприкінці XV – у першій половині XVII століття. Міська влада і самоврядування. Київ: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 360 с.; *Івакін Гліб.* Історичний розвиток Києва XIII – середини XVI ст. (історико-топографічні нариси). Київ, 1996. 272 с.; *Історія міста Києва з найдавніших часів до 1861 року.* Наук.-допом. бібліогр. покажчик у виданнях XVII ст. – 2000 р.: Т. I. Кн. 1. / Укладач *Н. Дехтярьова.* Київ: Інститут історії України, 2007. 412 с.; *Каталог документів з історії Києва XV-XIX ст.* / Упор. *Генадій Борjak, Наталя Яковенко.* Київ: Наукова думка, 1982. 204 с.; *Київ та його околиця в історії та пам’ятках* / Ред. *М. Грушевський.* Київ: Державне видавництво України. 475 с.; *Попельницька Олена.* Історична топографія київського Подолу XVII – початку XIX ст. Київ: Стило, 2003. 304 с.; *Привілеї міста Києва кінця XV – середини XVII ст.* Дослідження. Тексти. / Упор. *Наталія Білоус.* Київ: Видавничий дім “Простір”, 2013. 296 с.; *Яковенко Наталя.* Символ “Богохранимого граду” у пам’ятках київського кола (1620-1640-ві роки) // *Паралельний світ.* Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI-XVII ст. Київ: Критика, 2002. с. 296-332; *Атлас українських історичних міст.* т. 1: Львів / За наук. ред. *Мирона Капраля.* – Київ: Картографія, 2014. 96 с. + 26 оригінальних карт, 11 карт-реконструкцій, 6 видів міста; *Долинська Мар’яна.* Історична топографія Львова XIV-XIX ст. Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2006. 356 с.; *Долинська Мар’яна.* Львів. Простір на тлі мешканців. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2015. 168 с.; *Заяць Орест.* Громадяни Львова XIV-XVIII ст.: правовий статус, склад, походження. Київ-Львів, 2012. 612 с.; *Капраль Мирон.* Власники нерухомості на львівських передмістях у другій чверті XVI ст. (за матеріалами чиншових реєстрів) // *Вісник Львівського університету.* Серія історична. Вип. 32. Львів, 1997. с. 188-198; *Капраль Мирон.* Національні громади Львова XVI-XVIII ст. (соціально-правові взаємини). Львів: Піраміда, 2003. 440 с.; *Описи передмість Львова у XVI-XVIII ст.* / Упор. *А. Філонюк.* Львів, 2014. 752 с.; *Łoziński Władysław.* Patrycyat i mieszczanstwo Lwowskie w XVI i XVII wieku. Lwów, 1902. VI+434 s.

Ключові слова: місто, міщани, магдебурзьке право, Поділ, національні громади, передмістя.

V змістовий модуль

9. Місто як адміністративний та економічний центр у XV-XVIII ст.

9.1. Місто – центр адміністративно одиниці (воєводства, землі, повіту, староства).

9.2. Міські урядники – приклад Львова.

9.3. Що виробляли у містах у XVI-XVIII ст.?

9.4. Цехова організація виробництва – приклад Львова.

Літ.: *Заяць Андрій*. Судочинство в приватних містах Правобережної України у XVI – першій половині XVII століть // Кризь століття. Студії на пошану Миколи Крикуна з нагоди 80-річчя. Львів, 2012. с. 203-218; *Русина Олена*. Київська магдебургія: ювілейний комплект // *Русина Олена*. Студії з історії Києва і Київської землі. Київ, 2005. с. 137-152; *Русина Олена*. До проблеми початків київської магдебургії // *Русина Олена*. Студії з історії Києва і Київської землі. Київ, 2005. с. 153-171; *Петришак Богдана*. “Лицар пера і каламаря” – писар міста Львова Войцех Зимницький (1583-1639 pp.). Львів, 2011. 208 с.; *Сміт Адам*. Багатство народів. Київ, 2018. 850 с.; *Kapral Myron*. Urzędnicy miasta Lwowa w XIII-XVIII wieku. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2008. 420 s.; *Noga Zdzisław*. Krakowska rada miejska w XVI wieku. Studium o elicie władzy. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2003. 388 s.; Економічні привілеї міста Львова XV-XVIII ст., привілеї та статuti ремісничих цехів і купецьких корпорацій / Упор. *Мирон Капраль*. Львів, 2013. LI+816 с.; *Заяць Орест*. Оборона прав крамарських корпорацій Львова перед позацеховою конкуренцією в XVI ст. // *Scientia nihil est quam veritatis imago. Studia ofiarowane Proferowi Ryszardowi Szczygłowi w siedemdziesięciolecie urodzin* / Red. A. Sochacka, P. Jusiak. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2014. s. 354-364; *Капраль Мирон*. Люди корпорації: Львівський шевський цех у XVII-XVIII ст. Львів, 2012. 552 с.

Ключові слова: *регіональний центр, органи влади, суди, урядники, ярмарок, ринок, склад, цех, ремісник.*

10. Місто як релігійний та освітній центр у XV-XVIII ст.

10.1. Місто як столиця єпархії.

10.2. Місто як центр релігійного культу.

10.3. Освітні заклади у містах Європи. Феномен університетського міста.

10.4. Українські міста як центри освіти

Літ.: *Григорович-Барський Василь*. Мандрі по святих місцях сходу з 1723 по 1747 рік. Київ: Основи, 2000. 768 с.; *Прокоп'юк Оксана*. Парафіяльне повсякдення: практика проповідництва в храмах Київської митрополії у другій половині XVIII ст. // Повсякдення ранньомодерної України. Історичні студії в 2-х томах. Т. 1: Практика, казуси та девіації повсякдення. Київ, 2012. с. 187-201; *Яременко Максим*. Київське чернецтво XVIII ст. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 304 с.; *Kołpak Piotr*. Rola patronów Królestwa Polskiego w geografii sakralnej późnośredniowiecznego Krakowa // *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. Т. 6(10). Katowice, 2014. s. 158-190; *Pelczar Roman*. Jezuci w Kamieńcu Podolskim (1608-1773) // *Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu*. Т. I. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2000. s. 193-213; *Посохова Людмила*. „Академічна повсякденність” викладачів та учнів православних колегіумів України XVIII ст. // Повсякдення ранньомодерної України. Історичні студії в 2-х томах. Т. 1: Практика, казуси та девіації повсякдення. Київ, 2012. с. 141-186; *Серяков Сергій*. Повсякденне життя єзуїтських шкіл України // Повсякдення ранньомодерної України. Історичні студії в 2-х томах. Т. 1: Практика, казуси та девіації повсякдення. Київ, 2012. с. 141-186; *Шевченко Тетяна*. Єзуїтське шкільництво на українських землях останньої чверти XVI – середини XVII ст. Львів: Свічадо, 2005. (Серія: *Studia rationis* 1). 340 с.; *Яременко Максим*. «Академіки» та Академія. Соціальна історія освіти й освіченості в Україні XVIII ст. Харків: Акта, 2014. 534 с.

Ключові слова: *столиця митрополії, столиця єпархії (дієцезії), міська парафія, міський монастир, паломництво, святі місця, університет, колегіум, школа.*

6. Контроль навчальних досягнень

а. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	59	-	59	-	59	-	59	-	59
Максимальна кількість балів: 295											
Розрахунок коефіцієнта: 100:295=0,33											

б. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у письмовій формі. Студенти отримують два теоретичних питання з тем поточного модуля для відповіді.

с. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів спрямована на набуття ними навичок опрацювання джерел і досліджень за запропонованими темами. Формами самостійної роботи є анотування, рецензування і реферування рекомендованої фахової літератури за розділами навчального матеріалу.

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали
Змістовий модуль I		
Феномен міста в історії	Перевірка аотацій, рецензій	5
Античні міста	Перевірка аотацій, рецензій	5
Разом: 20 год.		10
Змістовий модуль II		
Поява міст у X-XI ст. на території сучасної України	Перевірка аотацій, рецензій	5
Міста як центри удільних князівств у XI-XIII ст.	Перевірка аотацій, рецензій	5
Разом: 20 год.		10
Змістовий модуль III		
Пізньосередньовічне місто XIV-XV ст. на українських землях	Перевірка аотацій, рецензій	5
Італійські міста-держави та їх вплив у тогочасному світі. Морські міста-республіки	Перевірка аотацій, рецензій	5
Разом: 20 год.		10
Змістовий модуль IV		
Українські міста XVI-XVIII ст.	Перевірка аотацій, рецензій	5
Київ та Львів у XVI-XVIII ст.	Перевірка аотацій, рецензій	5
Разом: 20 год.		10
Змістовий модуль V		
Місто як адміністративний та економічний центр у XV-XVIII ст.	Перевірка аотацій, рецензій	5

Місто як релігійний та освітній центр у XV-XVIII ст.	Перевірка анотацій, рецензій	5
Разом: 20 год.		10
Усього: 100 год.		50

d. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою семестрового контролю є залік.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: **150 год.**, з них: лекції (20 год.), семінарські заняття (20 год.), самостійна робота (100 год.), модульний контроль (10 год.).

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5	
	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10
Теми										
Лекції (теми, бали)	Л. 1 (1 б.)	Л. 2 (1 б.)	Л. 3 (1 б.)	Л. 4 (1 б.)	Л. 5 (1 б.)	Л. 6 (1 б.)	Л. 7 (1 б.)	Л. 8 (1 б.)	Л. 9 (1 б.)	Л. 10 (1 б.)
Семінарські заняття (теми, бали)	С.1 (11 б.)	С. 2 (11 б.)	С. 3 (11 б.)	С.4 (11 б.)	С. 5 (11 б.)	С. 6 (11 б.)	С. 7 (11 б.)	С. 8 (11 б.)	С.9 (11 б.)	С. 10 (11 б.)
Самостійна робота (теми, бали)	СР до Т.1 (5 б.)	СР до Т.2 (5 б.)	СР до Т.3 (5 б.)	СР до Т.4 (5 б.)	СР до Т.5 (5 б.)	СР до Т.6 (5 б.)	СР до Т.7 (5 б.)	СР до Т.8 (5 б.)	СР до Т.9 (5 б.)	СР до Т.10 (5 б.)
Модульний контроль (бали)	МКР 1 (25 б)		МКР 2 (25 б)		МКР 3 (25 б)		МКР 4 (25 б)		МКР 5 (25 б)	
Підсумковий Контроль	Залік									

8. Рекомендовані джерела

Александрович Володимир. Західноукраїнські малярі XVI століття. Шляхи розвитку професійного середовища. Львів, 2000. 310 с.;

Александрович Володимир. Львівські малярі кінця XVI століття. Львів: Місіонер, 1998. 198 с.

Білоус Наталія. Тестаменти киян середини XVI – першої половини XVII століття. Київ: Видавничий дім “Простір”, 2011. 200 с.

Верменич Ярослава. Історична урбаністика в Україні: теорія містознавства і методика літочислення. Київ: Інститут історії України, 2011. 306 с.

Вінниченко Оксана. У правовому просторі «вірменської нації» Львова. Спадкування за заповітами: регламентація та процедура надання їм юридичної сили в XVII — першій половині XVIII ст. // *Patrimonium. Студії з ранньомодерної історії Центрально-Східної Європи. Т.1: Ранньомодерна людина: Простір – влада – право XVI – XVIII століть / за ред. В. Михайловського і Я. Столицького.* Київ – Краків: Laurus, 2015. с. 339-358

Волошин Юрій. Козаки і посполиті. Міська спільнота Полтави другої половини XVIII століття. Київ: К.І.С., 2016. 356 с.

Григорович-Барський Василь. Мандри по святих місцях сходу з 1723 по 1747 рік. Київ: Основи, 2000. 768 с.

Жолтовський Павло. Художнє життя на Україні в XVI-XVIII ст. Київ: Наукова думка, 1983. 180 с.

Заяць Андрій. Джерела поповнення населення міст у XVI - першій половині XVII ст. (Волинь і Центральна Україна) // *Scientia nihil est quam veritatis imago. Studia ofiarowane Proferowi Ryszardowi Szczygłowi w siedemdziesięciolecie urodzin / Red. A. Sochacka, P. Jusiak.* Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2014. s. 655-667.

Історія української культури у п'яти томах. Т. 2: Українська культура XIII – першої половини XVII століть). Київ: Наукова думка, 2001 (текст на <http://litopys.org.ua/istkult2/ikult2.htm>).

Капраль Мирон. Національні громади Львова XVI-XVIII ст. (соціально-правові взаємини). Львів: Піраміда, 2003. 440 с.

Компан Олена. Міста України в другій половині XVII ст. Київ: Видавництво Академії наук Української РСР, 1963. 390 с.

Крип'якевич Іван. Русини властители у Львові в першій пол. XVI в. // Науковий збірник присвячений професорові Михайлові Грушевському учениками і прихильниками. Львів, 1906. с. 219-236.

Місто Полтава в Румянцевському описі Малоросії 1756 – 1769 pp. / Упор. Ю. Волошин. Київ: Наш час, 2012. 576 с.

Сердюк Ігор. Полкових городів обивателі: історико-демографічна характеристика міського населення Гетьманщини другої половини XVIII ст. Полтава: АСМІ, 2011. 304 с.

Сердюк Ігор. Маленький дорослий. Дитина й дитинство в Гетьманщині XVIII ст. Київ, 2018. 450 с.

Шевченко Ігор. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття. Львів, 2001. XIX+250 с.

Voguska Maria. Miasto i mieszczanin w społeczeństwie Polski nowożytnej (XVI-XVIII wiek) // *Czasy Nowożytne.* Т. 22. Warszawa, 2009. s. 9-49.

Сатропiano Michele. The Problem of Origins in Early Communal Historiography: Pisa, Genoa and Milan Compared // *Uses of the Written Word in Medieval Towns: Medieval Urban Literacy II / Ed. Marco Mostert, Anna Adamska // Utrecht Studies in Medieval Literacy.* Vol. 28. Turnhout: Brepols, 2014. p. 227-250.

Haemers Jelle. Urban history of the medieval Low Countries: research trends and new perspectives (2000-10) // *Urban history*. Vol. 32 (2). 2011. p. 345-354

Hohenberg Paul M., Hollen Lees Lynh. The Making of Urban Europe 1000-1994. Cambridge MA: Harvard University Press, 1996. XII+436 p.

Król-Mazur Renata. Miasto trzech nacji. Studia z dziejów Kamiénca Podolskiego w XVIII wieku. Kraków: Avalon, 2008. 690 s.

Macháček Jiří. The Rise of Medieval Towns and States in East Central Europe. Early Medieval Centres as Social and Economic System. Leiden-Boston: Brill, 2010. XXII+562 p.

Miller Jaroslav. Urban Societies in East-Central Europe, 1500-1700. Ashgate, 2008. 292 p.